

له پرد خوهر

• شيعر نيمړو كورنۍ

شيردل نيل پوړې

سرشناسه	: ایل پور، شیردل، ۱۳۵۴ -
عنوان و نام پدیدآور	: له پرد خومر
مشخصات نشر	: کرج: شیردل ایل پور، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۱۴۶ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰۰۴-۲۳۳۵-۳
وضعیت فهرست نویسی	: فبیای مختصر
یادداشت	: فهرست نویسی کامل این اثر در نشانی: http://opac.nlai.ir قابل دسترسی است
یادداشت	: واژه نامه
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۸۰۱۴۸۸

نامگذاری پرتووک

ناو پرتووک	: له پرد خومر
مزار	: شیردل کوردی
شاعر	: شیردل ایل پور
دیزاین رووبه‌رگ	: مه‌هین خا بایی
هه‌ژمار	: ۱۰۰۰
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰۰۴-۲۳۳۵-۳
دیزاین	: ژیار جهانفهرد
نرخ	: ۷۰۰۰ تمه‌ن
چاپ	: یه‌کم
سال چاپ	: ۱۳۹۴

سخنی با مخاطب:

مخاطب گرامی! کسی که این شعر را به هر دلیلی برای خواندن انتخاب می‌کنید؛ بین ما رابطه‌ای از جنس سوئزکتیو برقرار است؛ و بر این اساس ذهن هر کدام از ما ذهن دیگری را می‌خواند و کتاب معنای پهنه ذهن ماست یعنی میدانی است یا تقاطعی که ما در آن جا به هم‌دیگر می‌رسیم و پس از توقف یا درنگی کوتاه به مسیر تازه‌ای خود ادامه می‌دهیم؛ هرچند که آن انسان‌های سابق نیستیم. هر کدام از ما با این عبور ذهن دیگری را نشانه‌گذاری کرده است؛ لذا این نشانه‌ها مرز به عنوان شاعر وامی‌دارد تا توضیحی کوتاه درباره‌ی شیوه‌ی نوشتار این کتاب بدهم.

- همان‌طور که اطلاع دارید، مجموعه‌ی دومم (له مستر له رنگ) اصلاحات زبانی اندکی صورت گرفته است که به زعم سراینده‌ی این کتاب نواقصی بوده است که به طول سالیان؛ گویش موسوم به کرماشانی آن را پذیرفته است. اما به چه دلایلی؟ آن خود مجالی دیگر می‌خواهد. این اصلاحات در دو بخش صورت گرفته است. یکی در حوزه‌ی واژگان است که سعی شده است از آن دسته واژگانی استفاده شود که دامنه‌ی جغرافیایی بیشتری را در جغرافیای این گویش و همچنین زبان گویشوران بیشتری را در جغرافیای این گویش و همچنین زبان

کردی در بر گیرد. دوم در حوزه ساختاری زبان است و مربوط می‌شود به فعل‌هایی که گویشوران این گویش آنها را به صورت سماعی ادا می‌کنند و تشخیص می‌دهند؛ اما از لحاظ شکل ظاهری هیچ گونه علائم نوشتاری ندارند و تشخیص آن برای مخاطبانی که با زبان یا گویشی غیر از این گویش (کرماشانی یا کلهری) صحبت می‌کنند کمی سخت و مبهم خواهد بود. این اصلاحات اگرچه کمی سختگیرانه بود و به مذاق بعضی از مخاطبان سازگار نداشت ولی لازم به ذکر است که معیار زبان است نه گویش‌ها و لهجه‌های آن؛ لذا نویسندگی این کتاب این حق را برای خود قائل شده است علایم ظاهری این فعل‌ها را که در طول زمان حذف شده است به حالت اولیدی خو بازگرداند.

آنچه مسلم است و بسیار به آن اذعان دارید این است که بیشتر زبان و گویش‌های ایرانی و کردی یا حداقل آنهایی که ما با آنها آشنایی داریم را وقتی مطالعه می‌کنید، می‌بینید که شکل ظاهری فعل‌ها در زمان‌های مختلف متفاوت است؛ مثلاً ماضی ساده با ماضی استمراری و ماضی بعید با مضارع استمراری از لحاظ شکل ظاهری تفاوت دارند و دلالت معنایی هر کدام از آنها نیز تحت تاثیر این ریخت ظاهری متمایز از دیگری است. در اکثر گویش‌ها و

لهجه‌های کوردی هم این پیشوندهای فعلی و علایم ظاهری برای تشخیص تمایز زمانی و دلالت معنایی حفظ شده است. در گویش کرمانجی نشانه‌ی ((د)) در هورامی و لکی ((مه)) در سورانی ((ده)) در لهجه‌ی کلیایی و اردلانی ((ئه)) در ایلامی و همچنین گروه‌ی ((د)) نشانه‌های تشخیص زمان ساده از استمراری یا گذشته از حال هستند. در زبان فارسی ((می و ب و خواه)) و در زبان عربی ((ت)) و ((ی)) و همچنین ((س)) و ((سوف)) این وظیفه را بر عهده دارند. و این در حالی است که این علایم در بعضی از گویش‌های کوردی مانند گویش کرماشانی حذف شده است. البته این حذف به تمامی بد هم نیست؛ و در بعضی جاها بسیار زیبا و دلنشین است مثلاً در شعر کودک یا ترانه‌سرایی.

در بالا فعل حذف شده است را به کار بردم و آن به این دلیل است که وقتی دقیق‌تر کلمات و فعل‌ها را مورد واکاوی قرار می‌دهید متوجه می‌شوید که این پیشوندهای فعلی در بعضی از فعل‌ها حفظ شده است؛ و بیشتر هم به شکل ((د)) و ((ئه)) هستند. به عنوان مثال در فعل ((دوینین/دوینسن)) که مصدر است و ه گاهی که بن ماضی و مضارع آن را به دست می‌آوری متوجه پیشوند بن ((د)) خواهید شد چرا که بن مضارع آن ((وین)) است که در فارسی و

سورانی ((بین)) است. لازم به ذکر است که این فعل را در گویش کرمانجی (دیینن)، سورانی (دهیین/نهوینن)، هورامی و لکی (مهوینن)، کلیایی و بدره‌یی (نهوینن) به کار می‌برند. لذا با توجه به این شناخت بود که تصمیم نویسنده بر آن شد که اصلاحاتی در بعضی از کلمات و فعل‌ها به وجود آورد نه از روی غرض شخصی یا دلب‌پروری. این البته نظر شخصی من و تعدادی از دوستان بود که ترجیح دادیم در آن زمان کتابهایمان را با این شیوه نوشتاری بنویسم و به چاپ برسانیم؛ اما اکنون دیگر زمان گذشته است و همه چیز به خوانشی تازه نیاز دارد اگرچه آن مبحث درست هم بوده باشد.

بنابراین در مجموع سوم (له پرد خوه را) روند تغییرات کمی آرام‌تر و نامحسوس‌تر است و شما می‌توانید این کتاب را هرگونه که دوست دارید مورد خوانش قرار دهید با ویرایشی که دوست دارید با ویرایشی زبان مادری. و امیدوارم که این نگرانی‌ها ذهن و دل ما را از هم دور نکند.

ش. دل ایل‌پور